

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

25 octombrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte

Nicolae Gordilă,

Judecători

Iurie Diaconu, Elena Covalenco,

a examinat, în camera de consiliu, fără citarea părților, admisibilitatea în principiu a recursului ordinar, declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Dorina Tăut, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 20 iulie 2017, în privința inculpatului

*Rotari Nicolae XXXXX, născut la
XX XXXX XXXX, originar și locuitor al s. XXXXX, r-nul
XXXXX, cetățean al R. Moldova, fără antecedente
penale.*

	<i>Termenul de examinare,</i>
<i>instanța de fond:</i>	<i>27.11.2013 – 11.05.2017,</i>
<i>instanța de apel:</i>	<i>31.05.2017 – 20.07.2017,</i>
<i>instanța de recurs:</i>	<i>30.08.2017 – 25.10.2017.</i>

Asupra recursului menționat, Colegiul penal

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău din 11 mai 2017, Rotari Nicolae a fost condamnat în baza art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal la 4 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 3 ani.

Conform art. 90 Cod penal, executarea pedepsei închisorii i-a fost suspendată condiționat, pentru o perioadă de probațiune de 3 ani.

2. Instanța de fond a constatat că la 24 septembrie 2013, aproximativ orele 20.20, inculpatul Rotari N., conducând automobilul „Mercedes Sprinter 318 CDI”, n.î. X XX XXX, se deplasa pe str. Florilor, din direcția str. M. Costin, spre str. Bogdan Voievod, mun. Chișinău.

În timpul deplasării, fiind în preajma blocului locativ nr. 3/2 din str. Florilor, mun. Chișinău, nu a ținut permanent seama de împrejurări, nu a apreciat corect situația rutieră în care se afla autovehiculul la momentul respectiv, nu a luat în considerație starea lucrurilor în traficul rutier ce reflectă gradul de protecție a

participanților la el împotriva accidentelor și consecințelor acestora, nu a ținut permanent seama de totalitatea factorilor ce caracterizează condițiile rutiere, existența unor obstacole pe sectoarele drumului, intensitatea și nivelul de organizare a traficului rutier, de care va trebui să țină cont fiecare conducător la determinarea vitezei, benzii de circulație, de lățimea carosabilului, gabaritele vehiculelor și intervalele de siguranță necesare și a modalității de conducere a vehiculului, prin ce a încălcat cerințele pct. 45 al Regulamentului Circulației Rutiere /1) conducătorul trebuie să conducă vehiculul în conformitate cu limita de viteză stabilită, ținând permanent seama de următorii factori: a) starea psihofiziologică ce influențează atenția și reacția; b) dexteritatea în conducere care i-ar permite să prevadă situațiile periculoase; c) starea tehnică a vehiculului și particularitățile încărcăturii; d) situația rutieră, 2) în cazul în care în limita vizibilității apar obstacole care pot fi observate de conducător, el trebuie să reducă viteza sau chiar să oprească, pentru a nu pune în pericol siguranța traficului, deplasându-se cu viteză sporită de 69 km/h, prin ce a încălcat prevederile pct. 47 lit. a) al Regulamentului Circulației Rutiere, limitele maxime de viteză a vehiculelor pe drumurile publice sunt: a) în localități - 50 km/h, fiind în zona de acțiune a indicatorului rutier de avertizare nr. 1.21 „Copii” Anexa nr. 3 RCR 71.21, „Copii” - sector de drum în apropierea școlilor, instituțiilor preșcolare, etc., unde persistă pericolul apariției copiilor pe carosabil și, ca urmare, a comis tamponarea pietonului Muntean E., care traversa carosabilul din stânga spre dreapta, relativ deplasării autovehiculului în cauză.

În conformitate cu raportul de expertiză medico-legală nr. 2615/D din 28.10.2013, lui Muntean E. i-au fost cauzate leziuni corporale prin fractura deschisă a ambelor oase ale gambei drepte, plagă contuză pe suprafața anterioară articulației genunchiului stâng, excoriații ale ambelor mâini, care au fost produse prin acțiunea traumatică a unui obiect contondent dur, posibil în timpul și circumstanțele indicate, prezintă pericol pentru viață și, în baza acestui criteriu, se califică ca vătămare corporală gravă. Diagnosticul clinic - contuzia țesuturilor moi ale capului, nu se supune aprecierii medico-legale, în conformitate cu prevederile Regulamentului de apreciere medico-legală a gravității vătămării corporale (aprobat prin ordinul MS nr. 199 din 27.06.2003, publicat în Monitorul Oficial al RM nr. 170-172 din 08.08.2003), din motivul nespecificării prin ce se exprimă aceste contuzii (echimoze, edem, excoriații).

Instanța de fond a reținut că inculpatul a recunoscut evenimentul produs, însă nu și vina, declarând că se deplasa pe str. Florilor cu viteza de aproximativ 50 km/h, având 7-8 pasageri. În apropierea str. M. Costin, unde nu era marcaj, din partea stângă a apărut un pieton. Acesta fugea, iar când l-a observat era deja în fața lui și nu a avut posibilitatea de a frâna. A apelat la ambulanță și partea vătămată a fost dusă la spital. Pietonul a recunoscut că e vinovat și nu are pretenții or, era urmărit de niște persoane care l-au bătut și nu a fost atent când a trecut strada. Au convenit cu rudele acestuia să nu le achite nimic și să-și repare el singur mașina. Era dispus să-i acorde ajutor părții vătămate, l-a vizitat de mai multe ori la spital și l-a telefonat, însă acesta a refuzat orice ajutor.

Partea vătămată Muntean E. a declarat că, fiind pe stadionul din str. Florilor, mai multe persoane i-au aplicat lovituri peste cap și corp cu mâinile și picioarele. Fiind în imposibilitate să se apere, a început să fugă. În momentul când traversa str. Florilor a fost lovit de un automobil, apoi a fost transportat la spital. Consideră că șoferul automobilului nu este vinovat or, el a traversat strada în loc nepermis. Nu are careva pretenții materiale față de acesta.

Inculpatul a recunoscut de facto împrejurările cauzei, dar a negat vinovăția sa în comiterea faptei, pe motiv că nu a avut posibilitatea să evite tamponarea părții vătămate, cu toate acestea, vinovăția lui în săvârșirea infracțiunii și-a găsit confirmare.

Instanța a relevat că activitatea inculpatului care, din culpă, nu și-a îndeplinit în mod corespunzător obligațiile ce îi reveneau în calitate de conducător auto, are valoare cauzală contribuind, alături de activitatea victimei, la producerea faptei prejudiciabile incriminate și i-a încadrat acțiunile în baza art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal, ca încălcarea regulilor de securitate a circulației sau de exploatare a mijloacelor de transport de către persoana care conduce mijlocul de transport, ce a cauzat din imprudență vătămarea gravă a integrității corporale și sănătății.

La stabilirea pedepsei, instanța de fond a ținut cont de prevederile art. 7, 61, 75 Cod penal, că inculpatul a comis o infracțiune gravă, din imprudență, că a avut o comportare sinceră și o atitudine corectă, manifestând căință și prezentându-și scuzele față de partea vătămată, că ultimul nu are pretenții materiale și morale față de inculpat, că nu au fost stabilite circumstanțe agravante, concluzionând că reeducarea și corectarea lui este posibilă fără izolare de societate.

3. Avocatul Alexandru Cebanaș a declarat apel, solicitând casarea parțială a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care procesul penal în privința inculpatului să fie încetat în baza legii privind amnistia.

Apelantul a invocat prevederile art. 2 alin. (1), (2) al Legii nr. 210 din 29.07.2016 privind amnistia, potrivit căror, procesul penal încetează la faza de urmărire penală sau la cea de judecare referitor la infracțiunea săvârșită până la adoptarea prezentei legi pentru care Codul penal nr. 985-XV din 18 aprilie 2002 sau Codul penal aprobat prin Legea R.S.S. Moldovenești din 24 martie 1961 prevede în calitate de pedeapsă principală maximă o pedeapsă nu mai aspră decât pedeapsa cu închisoare pe un termen de 7 ani. Încetarea procesului penal conform alin. (1) are loc cu acordul scris al persoanei învinuite sau inculpate.

4. Potrivit deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 20 iulie 2017, apelul a fost admis, casată parțial sentința și pronunțată o nouă hotărâre.

Procesul penal în privința lui Rotari Nicolae, pe art. 246 alin. (3) lit. a) Cod penal, a fost încetat în temeiul art. 2 al Legii nr. 210 din 29.07.2016 privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova.

Instanța de apel a reținut că, fiind audiat în ordine de apel, inculpatul a recunoscut vina în comiterea infracțiunii săvârșite și s-a căit sincer de cele comise.

Potrivit art. 1 alin. (1) al Legii nr. 210 din 29.07.2016 privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii

Moldova, prezenta lege se aplică, inclusiv, persoanelor inculpate care manifestă căință activă în cadrul procesului penal, și dacă cad sub incidența prevederilor art. 2.

În temeiul alin. (2) al aceleiași norme legale, căință activă a persoanei se determină în conformitate cu criteriile stabilite la art. 57 din Codul penal, fără a ține cont de criteriul gravității faptei comise.

Astfel, în sensul art. 57 alin. (1) Cod penal, persoana care pentru prima oară a săvârșit o infracțiune ușoară sau mai puțin gravă poate fi liberată de răspundere penală dacă ea, după săvârșirea infracțiunii, s-a autodenunțat de bună voie, a contribuit activ la descoperirea acesteia, a compensat valoarea daunei materiale cauzate sau, în alt mod, a reparat prejudiciul pricinuit de infracțiune.

Inculpatul a săvârșit o infracțiune gravă pentru care Legea prevede pedeapsă cu închisoare de până la 7 ani, iar partea vătămată în timpul examinării cauzei în instanța de fond a înaintat o cerere prin care a comunicat că nu are careva pretenții față de inculpat.

În corespundere cu prevederile art. 2 al Legii nr. 210 din 29 iulie 2016 privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, procesul penal încetează la faza de judecare referitor la infracțiunea săvârșită până la adoptarea prezentei legi pentru care Codul penal prevede în calitate de pedeapsă principală maximă o pedeapsă nu mai aspră decât pedeapsa cu închisoare pe un termen de 7 ani. Încetarea procesului penal are loc cu acordul scris al persoanei inculpate.

Or, inculpatul a recunoscut vina, a oferit declarații, prin ce a contribuit la descoperirea și stabilirea tuturor circumstanțelor comiterii infracțiunii, partea vătămată nu are careva pretenții materiale față de acesta.

Totodată, inculpatul a săvârșit infracțiunea prevăzută la art. 246 alin. (3) lit. a) Cod penal, care stabilește sancțiunea cu închisoare de 3 la 7 ani, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de până la 4 ani.

Prin urmare, în speță sunt întrunite condițiile stabilite de art. 2 al Legii nr. 210 din 29 iulie 2016 privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova.

5. Procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Dorina Tăut, a declarat recurs ordinar, în care solicită casarea acestei decizii și dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Recurenta a invocat că art. 1 alin. (1)-(3) al Legii nr. 210 din 29 iulie 2016 privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, stabilește că prezenta lege se aplică condiționat și exclusiv persoanelor bănuite, învinuite și inculpate care manifestă căință activă în cadrul procesului penal și celor condamnate care sunt caracterizate pozitiv pe parcursul executării pedepsei, perioadei de probațiune sau termenului de probă și sunt evaluate psihologic ca prezentând risc de recidivă mediu sau redus, dacă aceste persoane cad sub incidența prevederilor art. 2-9, 11 și 12. Căință activă a persoanei se determină în conformitate cu criteriile stabilite la art. 57 din Codul penal nr. 985-XV din 18 aprilie 2002, fără a ține cont de criteriul gravității faptei comise.

Aplicarea oricărei modalități de liberare de pedeapsă penală, prevăzute de prezenta lege, poate avea loc doar în condițiile în care organul de urmărire penală, instanța de judecată sau judecătorul de instrucție constată întrunirea cerințelor stipulate la alin. (1).

Conform art. 57 alin. (1) Cod penal, persoana care pentru prima oară a săvârșit o infracțiune ușoară sau mai puțin gravă poate fi liberată de răspundere penală dacă ea, după săvârșirea infracțiunii, s-a autodenunțat de bună voie, a contribuit activ la descoperirea acesteia, a compensat valoarea daunei materiale cauzate sau, în alt mod, a reparat prejudiciul pricinuit de infracțiune.

Or, *inculpatul* nici la urmărire penală și nici *în instanțele de fond și de apel nu a recunoscut vina în comiterea infracțiunii și nici într-un mod nu a contribuit la descoperirea acesteia*, fapt din care rezultă că hotărârea instanței de apel este pripită și neîntemeiată în partea încetării procesului penal în privința lui pe art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal, în baza Legii nr. 210 din 29 iulie 2016 privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova.

În drept, recursul este bazat pe temeiurile din art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală - instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii, acesta este expus neclar.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal concluzionează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

În primul rând, potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de această instanță, dar doar în temeiurile prevăzute de lege.

Conform art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs, se pronunță doar în limitele temeiurilor invocate în recurs. Potrivit art. 429 alin. (1) Cod de procedură penală, recursul trebuie să fie motivat. În corespundere cu art. 430 alin. (5) Cod de procedură penală, cererea de recurs trebuie să conțină indicarea temeiurilor prevăzute în art. 427 și argumentarea ilegalității hotărârii atacate în acest sens.

Sub acest aspect se reține că recursul este fondat și pe temeiurile din art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii, acesta este expus neclar (*pct. 5. din decizie*).

Însă, în recursul respectiv, în pofida prevederilor enunțate, nu este specificat, în raport cu relevanțele conținute în partea descriptivă a hotărârii contestate, care ar fi erorile concrete de drept și esența circumstanțelor că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, în cazul în care procurorul nici nu a declarat apel, că motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii și că

acesta este expus neclar, fiind omisă în totalitate și argumentarea ilegalității hotărârii atacate în acest sens (pct. 3.- 5. din decizie).

Circumstanțele enunțate denotă că recursul declarat nu întrunește condițiile de conținut în partea vizată, iar instanța de recurs nu este competentă să completeze din oficiu recursul ordinar al procurorului cu circumstanțe în fapt și în drept, care l-ar justifica, și să se expună, apoi, asupra unor temeuri neargumentate legal de recurent.

Or, conform prevederilor art. 24 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța judecătorească nu este organ de urmărire penală, nu se manifestă în favoarea acuzării sau a apărării și nu exprimă alte interese decât interesele legii.

În al doilea rând, conform art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de această instanță, inclusiv și în temeiul când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

Instanța de recurs verifică doar dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

În această ordine de idei și în raport cu circumstanțele invocate în recursul ordinar, se atestă că împrejurările menționate în partea descriptivă a hotărârii contestate, inclusiv cele reproduse în pct. 4. din prezenta decizie, relevă în mod concludent că instanța de apel legal și întemeiat a aplicat actul amnistiei față de inculpat, în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală și prescripțiilor de drept material, în special ale art. 107 alin. (1) Cod penal, care prescrie că amnistia este actul ce are ca efect înlăturarea răspunderii penale sau a pedepsei, art. 57 alin. (1) Cod penal, art. 1 alin. (1) și (2), art. 2 alin. (1) și (2), art. 10 alin. (1) lit. k) din Legea nr. 210 din 29.07.2016 privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, conform căror persoana care pentru prima oară a săvârșit o infracțiune ușoară sau mai puțin gravă poate fi liberată de răspundere penală dacă ea, după săvârșirea infracțiunii, s-a autodenunțat de bună voie, a contribuit activ la descoperirea acesteia, a compensat valoarea daunei materiale cauzate sau, în alt mod, a reparat prejudiciul pricinuit de infracțiune, amnistia se aplică persoanelor inculpate care manifestă căință activă în cadrul procesului penal, care se determină în conformitate cu criteriile stabilite la art. 57 din Codul penal, fără a ține cont de criteriul gravității faptei comise, procesul penal încetează cu acordul scris al persoanei inculpate, la faza de judecare, referitor la infracțiunea săvârșită până la adoptarea actului de amnistie pentru care Codul penal prevede în calitate de pedeapsă principală maximă o pedeapsă nu mai aspră decât pedeapsa cu închisoare pe un termen de 7 ani, amnistia nu se aplică persoanei inculpate care nu a reparat integral prejudiciul cauzat prin infracțiunea pentru care este urmărită sau, după caz, a fost condamnată.

Or, potrivit constatărilor instanței de fond, inculpatul a recunoscut de facto împrejurările cauzei, a avut o comportare sinceră și o atitudine corectă, manifestând căință și prezentându-și scuzele față de partea vătămată, care nu are pretenții materiale și morale față de inculpat. Conform apelului apărării, cererii

scrise și declarațiilor date în fața instanței de apel, din 20.07.2017, inculpatul a recunoscut integral vina, a dat declarații contribuind activ la stabilirea tuturor circumstanțelor comiterii infracțiunii imputate (vol. I, f.d. 115-116, vol. II, f.d. 37, 38, pct. 2. - 4. din decizie).

Prin urmare, inculpatul a manifestat o căință activă în cadrul procesului penal, iar argumentul recurentului Dorina Tăut că *inculpatul în instanțele de fond și de apel nu a recunoscut vina în comiterea infracțiunii și nici într-un mod nu a contribuit la descoperirea acesteia*, este vădit neîntemeiat și contravine poziției procurorului Dorina Tăut, consemnate în procesul-verbal al ședinței instanței de apel, potrivit căreia: *„având în vedere că inculpatul a recunoscut vina, se căiește sincer, partea vătămată careva pretenții de ordin material sau moral nu are, solicit să fie admis apelul apărătorului, cu aplicarea prevederilor Legii nr. 210 din 29.07.2016 privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova și încetarea procesului penal în privința lui Rotari Nicolae”* (vol. II, f.d. 40, 60-63, pct. 5. din decizie).

Împrejurările enunțate denotă în mod concludent că instanța de apel nu a comis erori de drept în raport cu motivele invocate de recurent, că hotărârea contestată conține motive clare și legale pe care se întemeiază soluția, și că recursul ordinar declarat este unul vădit neîntemeiat.

Conform art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta este vădit neîntemeiat.

Astfel, odată ce recursul de pe rol este vădit neîntemeiat, el urmează a fi declarat inadmisibil.

7. În conformitate cu art. 431 alin. (1), 432 alin. (1), (2) pct. 4), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Dorina Tăut, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 20 iulie 2017, în privința inculpatului Rotari Nicolae XXXX, pe motiv că este vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 23 noiembrie 2017.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Iurie Diaconu

Elena Covalenco